EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.3.17.
COM(2023) 143 final

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény részes felei konferenciájának tizennegyedik ülésén az egyezmény I. függelékének módosítására irányuló javaslat tekintetében képviselendő álláspont meghatározásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény keretében a részes felek konferenciájának tizennegyedik ülésén az egyezmény függelékeinek módosításáról szóló határozatokra irányuló javaslatok benyújtásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény

A vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: egyezmény) célja, hogy a vándorló szárazföldi és tengeri állatfajok és madárfajok számára teljes elterjedési területükön védelmet biztosítson. Az egyezmény az ENSZ Környezetvédelmi Programjának keretében államközi szerződés formájában jött létre, célja a vadon élő állatok és az élőhelyek globális szintű védelme. A védelmet igénylő vándorló állatfajokat az egyezmény I. függeléke (veszélyeztetett fajok) és II. függeléke (azon fajok, melyek védelmére megállapodásokat kell kötni) sorolja fel. Az egyezmény 1983. november 1-jén lépett hatályba.

Az Európai Unió az egyezmény részes fele[1].

2.2. A részes felek konferenciája

Az egyezmény döntéshozó szerve a szerződő felek konferenciája, amelynek hatáskörébe tartozik a vándorló fajok védettségi helyzetének értékelése, és ennek megfelelően az egyezmény I. és II. függelékének módosítása. Az egyezmény XI. cikkének megfelelően bármelyik részes fél tehet javaslatot az egyezmény módosítására, és e módosítások elfogadásához a jelen lévő és szavazó részes felek kétharmados többsége szükséges.

Az egyezmény részes felei konferenciájának tizenegyedik ülésére az üzbegisztáni Szamarkandban, 2023. október 23. és 28. között kerül sor. Az egyezmény XI. cikke (3) bekezdésének megfelelően a módosítási javaslatoknak 2023. május 26-ig kell beérkezniük az egyezmény titkárságához. A fentiek fényében a Tanácsnak határoznia kell az Unió által a részes felek konferenciájának tizennegyedik ülésén a módosítási javaslatok kapcsán képviselendő álláspontról.

Elképzelhető, hogy az egyezmény titkársága a részes felek konferenciájának tizennegyedik ülését megelőzően tájékoztatja az Uniót az egyezmény I. és II. függelékének módosítására irányuló, más felek által tett javaslatokról. Ez esetben határozni kell az Unió által e módosításokkal kapcsolatban képviselendő álláspontról is.

2.3. A részes felek konferenciájának tervezett jogi aktusa

A részes felek konferenciájának tizennegyedik ülésére javasolt, hogy az Unió nyújtson be javaslatot az egyezmény I. függelékének módosítására annak érdekében, hogy egy cetfaj, a barna delfin (*Phocoena phocoena*) a teljes elterjedési területén – az Unión kívül is – fokozott védelemben részesüljön.

Elfogadása esetén a tervezett jogi aktus az egyezmény XI. cikkének megfelelően kötelező érvényű lesz a részes felekre nézve. Az említett XI. cikk kimondja, hogy az egyezmény függelékeinek módosítása valamennyi fél vonatkozásában a felek konferenciája azon ülését

[1] A Tanács 82/461/EGK határozata (1982. június 24.) a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény megkötéséről (HL L 210., 1982.6.24., 10. o.).

követő kilencvenedik napon lép hatályba, amelyen azt elfogadják, de nem lép hatályba azon részes felek vonatkozásában, amelyek fenntartással élnek.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az Uniónak a függelék módosítására irányuló javaslatát a következő megfontolások indokolják: 1. e fajok felvétele tudományosan megalapozott; 2. e fajok felvétele összhangban áll az uniós joggal; valamint 3. az Unió elkötelezett a biológiai sokféleség védelmét szolgáló nemzetközi együttműködés mellett.

A javaslat összhangban van a 2030-ig tartó időszakra szóló nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programmal[2] és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiával[3], különösen az uniós természethelyreállítási terv 14. kulcsfontosságú kötelezettségvállalásával, amely szerint *a járulékos fogások megszűnnek vagy olyan alacsonyak, ami lehetővé teszi az állományok teljes mértékű helyreállását és fennmaradását*. E javaslat nem tenné szükségessé az uniós jog módosítását, mivel olyan fajokra vonatkozik, amelyek az uniós jog értelmében – nevezetesen az uniós élőhelyvédelmi irányelv[4] (amely tiltja a cetfélék befogását vagy megölését az EU-ban) és az uniós közös halászati politika[5] keretében – már megfelelő védelemben részesülnek. Az Európai Bizottság 2023. február 21-én elfogadta az „Uniós cselekvési terv: A tengeri ökoszisztémák védelme és helyreállítása a fenntartható és reziliens halászat érdekében” című közleményt, amely a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégián alapul, és felszólítja az uniós tagállamokat, hogy fogadjanak el vagy javasoljanak intézkedéseket a Balti-tenger középső részén élő barna delfin járulékos fogásainak minimalizálására (vagy a populáció teljes helyreállítását lehetővé tevő szintre való csökkentésére)[6].

A javaslat nem határoz meg új nyomonkövetési vagy jelentéstételi követelményeket. A végrehajtással kapcsolatos minden tervezési és nyomonkövetési tevékenység az egyezmény szerinti rendszeres tervezés és jelentéstétel körébe tartozna. A javaslatnak ezenkívül nincsenek költségvetési vonzatai.

Az uniós biodiverzitási platform (EUBP) tagállamaival folytatott írásbeli konzultáció keretében informális előzetes véleménycserére került sor a tagállamokkal.

Az Unió által képviselendő álláspontnak tehát fel kell hatalmaznia a Bizottságot arra, hogy az említett javaslatot benyújtsa az egyezmény titkárságának.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott*

---

2 EUR-Lex - 32022D0591 - HU - EUR-Lex (europa.eu)

3 EUR-Lex - 52020DC0380 - HU - EUR-Lex (europa.eu)

4 A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

5 Az Európai Parlament és a Tanács 1380/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a közös halászati politikáról (HL L 354., 2013.12.28., 22. o.).

6 Lásd továbbá: a Bizottság (EU) 2022/303 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. december 15.) az (EU) 2019/1241 rendeletnek a barna delfin (Phocoena phocoena) Balti-tenger középső részén élő állományát érintő járulékos fogások balti-tengeri visszaszorítására irányuló intézkedések tekintetében történő módosításáról.

szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat".

A „*joghatással bíró jogi aktus*" fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*"[7].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A részes felek konferenciáját megállapodás, nevezetesen a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény hozta létre.

A részes felek konferenciája által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény XI. cikkének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem is módosítja az egyezmény intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktusok elsődleges célkitűzése és tartalma a környezettel kapcsolatos.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja a 192. cikk (1) bekezdése.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével.

[7] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény részes felei konferenciájának tizennegyedik ülésén az egyezmény I. függelékének módosítására irányuló javaslat tekintetében képviselendő álláspont meghatározásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezményt (a továbbiakban: egyezmény) az Unió a 82/461/EGK tanácsi határozattal[5] kötötte meg, és az 1983. november 1-jén lépett hatályba.

(2) Az egyezmény XI. cikkének megfelelően a részes felek konferenciája határozatokat fogadhat el az egyezmény I. és II. függelékének módosításáról.

(3) A részes felek konferenciája 2023. október 23. és 28. között tartandó tizennegyedik ülésén elfogadhat ilyen módosításokat. Az egyezmény titkársága tájékoztatta az egyezmény részes feleit, hogy az egyezmény XI. cikke (3) bekezdésének megfelelően a módosítási javaslatoknak 2023. május 26-ig kell beérkezniük az egyezmény titkárságához. Az Unió az egyezmény részes feleként tehet ilyen javaslatokat.

(4) Helyénvaló meghatározni az Unió által az egyezmény függelékeinek módosítására irányuló javaslatok benyújtása tekintetében képviselendő álláspontot, mivel a részes felek konferenciájának határozata kötelező érvényű lesz az Unióra nézve.

(5) A Balti-tenger középső részén élő barna delfinnek (*Phocoena phocoena*) az egyezmény I. függelékébe való felvétele tudományosan megalapozott lenne, tekintettel annak súlyosan veszélyeztetett védettségi helyzetére, összhangban lenne az uniós jogszabályokkal és az Uniónak a biológiai sokféleség védelmére irányuló nemzetközi együttműködés iránti elkötelezettségével.

(6) Az Uniónak ezért be kell nyújtania e javaslatot az egyezmény I. függelékének módosítására. A Bizottságnak az említett javaslatot el kell küldenie az egyezmény titkárságának,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény részes felei konferenciájának tizennegyedik ülésére tekintettel az Unió álláspontja javaslat benyújtása az egyezmény I. függelékének a Balti-tenger középső részén élő barna delfin, a *Phocoena phocoena* felvétele céljából történő módosítására.

(2) A Bizottság az Unió nevében elküldi e javaslatot az egyezmény titkárságának.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
elnök